

Bukurešť Rumunsko

V Bukurešti v posledních 15 letech postavili novou linku metra a prodloužili 2 stávající

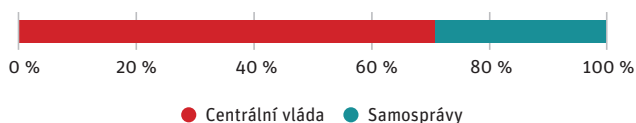
● **MĚSTO:**
2,1 mil. obyvatel

● **METROPOLITNÍ OBLAST**
N/A

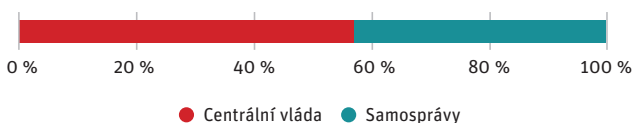
HDP: N/A

Jak fungují finance samospráv v Rumunsku

VEŘEJNÉ PŘÍJMY

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE

Rumunsko má **system dvou úrovní samosprávy**; skládá se ze 42 krajů (judete) na regionální úrovni a na lokální úrovni ze 103 obcí, 217 měst a 2861 komun. Mezi úrovněmi samosprávy není dle ústavy určen stav podřízenosti.

Koncept místních daní a systém financování samospráv jsou stanoveny nařízením vlády č.15/1992 a zákonem č. 27/1994. **Nový zákon o místních veřejných financích (2006)** dále definuje systém státních transferů – zejména vyrovnávací transfer, systém sdílených daní a rámec obecních dluhů. Tento zákon tak **posiluje kontrolu samospráv nad jejich vlastními příjmy a umožňuje samosprávám spravovat jejich vlastní daně.**

Investice samospráv tvořily v roce 2016 1,8 % HDP a 50 % celkových veřejných investic (EU28 1,4 % a 50,9 %). Investice jsou významnou činností rumunských samospráv; představují 20 % jejich výdajů (EU28 9 %). V posledních letech ale investiční výdaje klesají. Investice jdou primárně do dopravní infrastruktury a silnic (47 % investic samospráv v roce 2016), nebo na bydlení a občanskou vybavenost (18 %). Rumunsko je z hlediska podílu investičních výdajů jedním z předních v EU, ale kvůli nedostatkům v jejich řízení, často se měnícím prioritám a obecně nedostatečné připravenosti, **se vysoké veřejné investiční náklady neodrážejí v reálném stavu rumunské infrastruktury.**

Finance samospráv jsou silně závislé na transferech od centrální vlády, tvořících 84 % jejich příjmů; vlastní příjmy, tvořené daněmi a poplatky jsou relativně omezené. Komuny a obce mají oproti krajům větší fiskální autonomii. Daňové příjmy samospráv představují pouze

10 % jejich celkových příjmů (EU28 41 %). Po zavedení metodologie SNA 2008 (v roce 2014) došlo k přesunutí příjmů ze sdílených daní (daň z příjmu fyzických osob, DPH) z kategorie daní do kategorie transferů.

Daňové příjmy samospráv tvoří (podle dat za rok 2016) 0,9 % HDP a 5 % z celkových daňových příjmů (EU28 6,4 % a 24 %). Jak obce, tak kraje vybírají daně.

Daně z nemovitých věcí (budov a pozemků) – nejvýznamnější místní daně – představují 37 % daňových příjmů samospráv a 3,8 % jejich celkových příjmů. Daně jsou stanoveny na základě umístění, typu a hodnoty nemovitosti. **Referenční sazby daně jsou stanoveny zákonem, ale samosprávy mohou sazby upravovat až o 50 %.** Daně z nemovitosti přesto tvoří pouze 0,4 % HDP (OECD 1,1 %). Další místní daní je například daň z dopravy (8 % daňových příjmů samospráv) a další méně významné daně jako např. daň z kolků a známek, daň z transakcí či daň za vydání osvědčení a licencí.

Systém státních transferů se v Rumunsku skládá ze systému vyrovnávacích transferů (v rámci i napříč kraji) a systému podmíněných a účelově vázaných transferů. Tyto systémy mají několik cílů: vertikální i horizontální vyrovnávání financí – kompenzující nižší příjmovou kapacitu chudších samospráv – financování povinností delegovaných státem a příspěvky na lokální investování.

Kapitálové transfery představovaly v roce 2016 11 % všech transferů a dotací a běžné transfery zbylých 89 %. Dva vyrovnávací systémy (vertikální a horizontální) jsou

založeny primárně na sdílení daně z příjmu fyzických osob.

Vertikální systém vyrovnávání funguje na základě sdílení výnosů z daně z příjmu fyzických osob; přičemž 42 % je přerozděleno obcím a 11 % krajům. Výjimku představuje oblast Bukurešti, kde je podíl vyšší. **Vertikální systém vyrovnání tvoří cca 21 % z příjmů samospráv.** Systém je doplněn o sektorové blokové transfery, **účelově vázané** především na výdaje ve vzdělávání a sociální péči; **tyto transfery činí také cca 21 % celkových příjmů samospráv.**

Malý podíl na dani z příjmu právnických osob je také sdílen s krajskými samosprávami. Horizontální vyrovnání probíhá na úrovni krajů a je tvořené 18,5 % daně z příjmu fyzických osob vybrané v daném kraji. Kromě toho existuje také horizontální vyrovnávací transfer financovaný ze státního rozpočtu (především z výnosu DPH), přerozdělený mezi kraje (27 %) a obce (73 %) podle vzorce.

Vláda určuje výši ročních vyrovnávacích prostředků v rámci rozpočtového procesu a kontrolou nad sazbou daně z příjmu fyzických osob. Po opatřeních z roku 2017, snižujících sazbu daně z příjmu z 16 % na 10 % (bez jasných opatření dorovnávajících místní rozpočty), se očekává výraznější nárůst nerovnosti mezi bohatými a chudými obcemi.

Rumunské samosprávy jsou také (od roku 2010) příjemci účelově vázaných transferů, určených na financování delegovaných povinností od státních ministerstev (vzdělávání, sociální péče atp.), účelově vázaných transferů určených na místní investice do infrastruktury a transfery z EU. **Značný podíl celkových přijatých transferů a dotací jsou transfery a dotace účelově vázané.**

Mezi další zdroje příjmů samospráv patří místní poplatky (např. poplatky za výstavbu či poplatky za dopravu). Po decentralizaci systému nemocnic (v roce 2010) se nemocniční poplatky, hrazené národní zdravotní pojišťovnou a ministerstvem zdravotnictví, staly významným zdrojem příjmů samospráv; jedná se o účelově vázané příjmy určené na výdaje spojené se

zdravotnictvím. **Poplatky i tak tvoří jen 4,5 % příjmů samospráv** (EU28 12 %). Výnosy z aktiv (pronájem domů a pozemků, prodej aktiv) činí 1,6 % příjmů samospráv (EU28 1,2 %).

Zdroj: <http://www.oecd.org/cfe/regional-policy/Observatory-on-Subnational-Government-Finance-and-Investment.htm>

Nové úseky metra

Nové úseky metra v délce cca 14 km
o 16 stanicích, dvou depech
a terminálu P+R

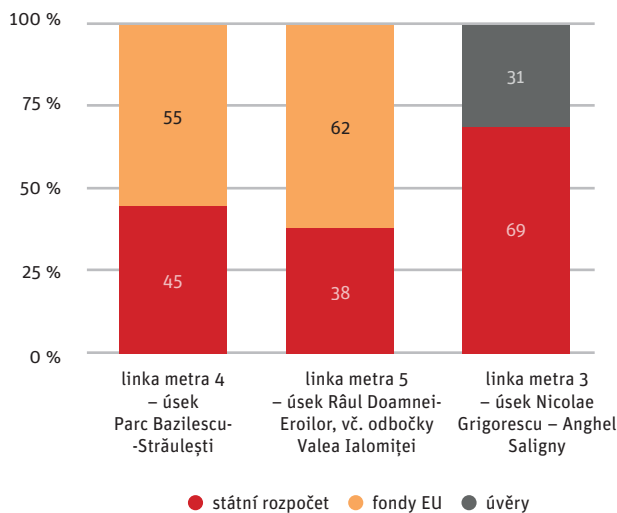
1) Prodloužení linky 4 o 2,1 km, resp. o 2 stanice (úsek Parc Bazilescu–Străulești), depo a terminál P+R zachycující část dopravy vstupující ze severozápadu do Bukurešti. Celkové investiční náklady 170 mil. EUR. Úsek byl budován mezi léty 2013 a 2017.

2) Výstavba nové linky 5 o celkové délce 6,9 km, 10 stanicích a depu. Nová linka obsluží velkosídliště na západě Bukurešti o 300 000 obyvatelích a měla by odlehčit přetížené trolejbusové a tramvajové dopravě v této části města. Celkové investiční náklady 728 mil. EUR. Výstavba této trasy začala v roce 2011, předpokládáno je zprovoznění do roku 2020.

3) Prodloužení linky 3 o 4,8 km, resp. o 4 stanice na východě města (úsek Nicolae Grigorescu–Anghel Saligny). Celkové investiční náklady úseku byly 243 mil. RON. Výstavba úseku byla obnovena v roce 2004, úsek byl zprovozněn v roce 2008.

Nové úseky metra v Bukurešti

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření, Urbanrail.net, Wikipedia